

Komunikacija s svojci

Prim. doc. dr. Davorina Petek, dr. med.

Komunikacija z bolnikovimi svojci, prijatelji in drugimi zanj pomembnimi osebami je v primerjavi s komunikacijo z bolnikom v nekaterih pogledih posebna.

Soočamo se s svojci - osebami, ki jih ne poznamo ali pa jih poznamo slabše kot bolnika. Ne poznamo njihovih stališč in prepričanj. Običajno z njim nimamo vzpostavljenega dolgotrajnega odnosa, zaupanja in preteklih izkušenj, ali pa je vse to prisotno, vendar v manjši meri kot to velja za naše bolnike. Težave v komunikaciji se pojavijo tudi zaradi dileme, katere bolnikove podatke povemo svojcem, pri čemer se držimo osnovnega etičnega načela dobronamernosti. Presoditi moramo, kako mu bomo svetovali glede pomoči bolniku in v kolikšni meri lahko ocenimo njegovo sposobnost oskrbovanja bolnika.

Pri svojcih bolnikov z napredovalo, težko boleznijo, je potrebno podporno komuniciranje z elementi aktivnega poslušanja in pogovora tako o psiholoških kot o drugih, povsem praktičnih vidikih zdravstvene oskrbe bolnika. Tudi svojci, ki so prav tako prizadeti, zaskrbljeni in preplašeni ob pojavu ali napredovanju bolezni, velikokrat potrebujejo psihološko podporo. Potrebujejo čas za sprejemanje dejstev in prilagoditev na situacijo.

Praktični vidik obsega pogovor o organizaciji nege, o razdelitvi zadolžitev med družinske člane, o možnostih preprečevanja izgorelosti negovalca, o načinih obveščanja in komunikacijskih kanalih znotraj družine in med družino ter zdravstvenim osebjem. Svojcem predstavimo tudi to, da bolnik potrebuje socialno podporo, da naj jim nudijo socialne stike, kolikor zmorejo oziroma si jih bolniki želijo.

Zdravnik je v vlogi organizatorja zdravstvene oskrbe, omogoči tudi ustrezno informiranost v zvezi z boleznijo, zdravljenjem, usposobi negovalce za večšine, ki jih potrebujejo pri oskrbi bolnika. Pozoren mora biti na znake izčrpanosti in izgorelosti negovalca.

Posebej težavni so lahko odnosi med družinskimi člani in zdravstvenim osebjem v DSO, kjer so odnosi bolj formalni, neosebni in s strožjimi pravili obnašanja.

Komunikacija s svojcem, ki je nekomunikativen ali jezen, celo agresiven, se ne razlikuje od drugih tovrstnih komunikacij.

Komunikacija s svojci je za našega bolnika zelo pomembna, saj svojci predstavljajo podporno socialno mrežo za bolnika. Podpore v socialnih mrežah so različne – od praktičnih nasvetov, finančne podpore, do psihološke, emocionalne, dajanja občutka sprejetosti, uglednosti in lastne vrednosti. Zato je del celostne oskrbe bolnika v skladu z bio-psiho-socialnim modelom pristopa v družinski medicini.